

**СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ “РЕМОНТ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ” В ЕКОНОМІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ
ДЛЯ ЦІЛЕЙ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ***Досліджено сутність поняття ремонту основних засобів
для потреб бухгалтерського обліку*

Постановка проблеми. За умов прискореного розвитку економіки та технологічного прогресу необхідним у процесі здійснення ефективної господарської діяльності стає підвищення конкурентоспроможності готової продукції підприємств. З метою забезпечення процесу простого та розширеного виробництва необхідним є встановлення гармонії між нормою прибутку, яка отримується підприємством під час реалізації готової продукції, та її собівартістю. Вагому частину в собівартості продукції займають амортизаційні відрахування та витрати на поліпшення і підтримку в належному стані основних засобів. Актуальним стає впровадження в господарську діяльність прогресивні розробки та енергозберігаючі технології, а також здійснення інтенсифікації виробництва.

Основні засоби є невід'ємною частиною діяльності будь-якого підприємства і звично вони потребують проведення ремонту для підтримання їх у робочому стані. З наслідками фізичного зносу можна боротися шляхом проведення різного роду ремонтних робіт (поточного та капітального). Ремонт сприяє продовженню терміну експлуатації основних засобів, а також носить планово-попереджувальний характер. В Україні залишається актуальною проблема зношеності основних засобів промислових підприємств. У зв'язку з цим, кожне підприємство прагне якщо не здійснити реконструкцію, то, принаймні, відремонтувати їх. При цьому, труднощі можуть виникати як в процесі самого ремонту, так і при відображенні його витрат у системі бухгалтерського обліку.

Ремонт має місце у всіх суспільно-економічних формаціях, незалежно від дії закону вартості. Тому економічно правильно приймати за об'єкти ремонтів такі категорії, які мають місце при всіх способах виробництва. Засоби праці задовольняють зазначені вимоги, але вони не охоплюють всі об'єкти ремонту, тому що ремонту потребують і предмети невиробничого споживання.

З розвитком продуктивних сил суспільства відбувається розподіл праці, який нині складається з двох видів – у межах суспільства (виникнення різних видів економічної діяльності) та в межах підприємства (по цехах, робочих місцях). Цей процес охопив також і ремонтне виробництво, яке поступово виділилося в окрему галузь суспільного виробництва.

Одним з найважливіших методичних питань ремонтного виробництва є визначення економічної суті ремонтів. Залежно від того, що розуміється під ремонтами, які їх види виділені у класифікації, буде залежати вирішення питань організації, планування, калькулювання, фінансування і обліку ремонтів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досліджуючи питання ремонту основних засобів, зазначимо, що існують певні розбіжності між науковцями, що представляють різні точки зору на ситуацію щодо визначення поняття ремонту. Це спричинене, на нашу думку, відмінностями у принципах дослідження науковцями об'єкту і акцентуванню їхньої уваги на тому чи іншому аспекті.

Питання обліку витрат на поліпшення та утримання необоротних матеріальних активів досліджували у своїй працях як вітчизняні, так і зарубіжні науковці. З вітчизняних вчених, які в своїй працях висвітлювали питання обліку витрат на поліпшення та утримання необоротних матеріальних активів, можна зазначити таких як: Н.Г. Виговська, С.Ф. Голов, Л.О. Гуцайлюк, Г.П. Журавель, Я.Д. Крупка, Р.Л. Лишаленко, Т.П. Остапчук та ін.

Мета дослідження. Метою даної статті є аналіз основних підходів щодо теоретичного обґрунтування категорії “ремонт” з наукової точки зору, їх систематизація і раціональне вирішення даної проблеми, що зазначалася вище, з прийняттям до уваги досліджень науковців.

Викладення основного матеріалу дослідження. Створені руками людини об'єкти, у тому числі будинки та споруди, під впливом природних та технічних факторів поступово втрачають свої першочергові властивості та

якості, піддаються фізичному та моральному зносу. З наслідками таких впливів та явищ можна справитися завдяки ремонтним роботам, які підтримують засоби праці у належному та робочому стані.

Поняття “витрати на ремонт основних засобів” є доволі неоднозначним, тому його дослідження продовжується протягом всього часу становлення та розвитку системи бухгалтерського обліку. У XVIII ст. під час обліку засобів в Російсько-Американській компанії в оцінку об'єкту основних засобів включали крім первісної вартості об'єкта вартість витрат, пов'язаних з ремонтом цього об'єкта. Такий порядок збільшував балансову оцінку основних засобів на розмір зносу, призводив до збільшення прибутку та до створення фіктивного капіталу. Така практика піддавалася критиці.

Під ремонтом (від французького *remonter*) у кавалерії розумілася закупівля необхідних коней за вільною ціною, призначеними (ремонтними) офіцерами. У їх розпорядження видавалася визначена сума. Ремонтни були зобов'язані до визначеного строку привести у вказане місце певну визначену кількість коней, потрібної якості [19, с. 263].

Згодом цей термін став означати “підтримання, відновлення, лагодження”. Так, ремонт (від латинського *remonter* – лагодити), – приведення будь-якого предмету у придатний стан до використання [1, с. 150].

З метою визначення сутності ремонтів необхідним є дослідження таких питань:

- спільне та відмінне між ремонтом та іншими видами робіт;
- об'єкт ремонту;
- характер впливу ремонту на об'єкти;
- місце ремонту у процесі суспільного виробництва.

Для з'ясування сутності поняття ремонту основних засобів науковці застосовують, як правило, декілька ознак ремонтних робіт, згідно з якими вони формують визначення, що не повністю характеризує ремонт, як економічний процес.

Під час ремонту основних засобів, які тривало використовувались у виробництві, ремонтні роботи не можуть повністю відновити їх первинні властивості. Для цього необхідно замінити всі деталі об'єкта, але це являє собою вже створення нового, а не ремонт об'єкта, що зносився. Щодо цього важлива думка К. Маркса: “... з маси всіх ремонтних робіт виділяють два види, які мають більш-менш постійний характер і припадають на різні періоди життя основного капіталу...” [14, с. 181].

Більш повно характеризує ремонт основних засобів С.Ф. Покропивний. Він вважає, що “часткове відновлення засобів праці здійснюється шляхом періодичного проведення відповідних ремонтів”. Суть ремонту, як вказує автор, зводиться до “усунення тимчасового фізичного спрацювання конструктивних елементів у натуральній формі та забезпечення, таким чином, постійної дієздатності засобів праці впродовж усього періоду їх експлуатації” [17, с. 166-168]. Отже, частина визначення автора, що стосується “усунення тимчасового фізичного спрацювання конструктивних елементів у натуральній формі”, на нашу думку, є теоретично обґрунтованою.

Дійсно, засоби праці складаються з великої кількості конструктивних елементів, що виготовлені з різних за міцністю матеріалів, мають неоднакове експлуатаційне навантаження, виконують різні технологічні функції і внаслідок цього спрацюються нерівномірно. Звідси виникає необхідність часткового відновлення спрацьованих конструктивних елементів або заміни їх ще задовго до моменту, коли засоби праці стануть непридатними для подальшого використання. Ми не можемо погодитись з думкою С.Ф. Покропивного, що ремонт забезпечує постійну дієздатність “засобів праці впродовж усього періоду їх експлуатації”, тому що, по-перше, одного ремонту, як правило, недостатньо, щоб підтримувати засоби праці дієздатними впродовж усього періоду їх експлуатації; по-друге, при проведенні ремонту слід враховувати його доцільність, моральний знос засобів праці.

Коменіцер С.Є. [10, с. 254] притримується позиції, що "ремонт підлягають усі види основних фондів – технологічне та силове обладнання, прилади, механізми, транспортні засоби, комунікації, будівлі і споруди", але вказує неповний перелік основних засобів. На нашу думку, повний перелік наведений на рахунку 10 в Інструкції про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку. А Носкій Р.А. дає визначення ремонту тільки щодо промислових підприємств. Він вважає, що "ремонт – це підтримання дієздатного стану обладнання, машин, апаратури, будівель, споруд промислових підприємств шляхом заміни або відновлення зношених чи пошкоджених у процесі експлуатації деталей, вузлів чи елементів конструкції". [8, с. 865].

Деяко подібні визначення ремонту надають В. Даль та Б.А. Введенський. Так, В. Даль зазначає, що ремонт – це "полагодження, виправлення, яких з року в рік потребує будинок чи який-небудь заклад; утримання, різні витрати на підтримання чого-небудь; сума, призначена для того; у кінноті – заготівля коней, поповнення ними полків у міру потреби" [7, с. 92]. Введенський Б.А. розширює визначення ремонту, дане В. Далем. До ремонту він, крім виправлення помилок, полагодження чого-небудь, поповнення коней у військах, відносить у сільському господарстві регулярну заміну тварин, що вибули з господарства [5, с. 358]. Як і вищезгадані автори, Б.А. Введенський і В. Даль не розглядають усіх об'єктів ремонту та сфер його застосування.

Ломакін В.О., крім засобів виробництва, до об'єктів ремонту відносить також і предмети особистого споживання. Він вказує, що ремонт – це "сукупність техніко-економічних заходів, пов'язаних із підтриманням і частковим або повним відновленням споживної вартості основних фондів (засобів виробництва) або предметів особистого споживання". Цю ж думку підтримує і О.К. Антонов [2, с. 247].

Більш повно характеризують об'єкти ремонту О.М. Бандурка, М.Я. Коробов, П.І. Орлов та К.Я. Петрова. Вони зазначають, що "ремонт – це спосіб відтворення основних засобів (поряд із новим будівництвом, реконструкцією, введенням у дію нових об'єктів), який полягає в ліквідації ушкоджень, поломок, дефектів засобів праці і об'єктів соціального призначення" [3, с. 183].

Визначення ремонту, що надає С. Давидсон, ґрунтується на способі впливу на об'єкт ремонту. Автор вказує, що ремонти мають відрізнятися від поліпшення і від реконструкції, як-от: "ремонт є малим регулюванням і заміною частин, чий вплив не може значно розширити визначений строк використання активу, бо інакше зростає продуктивна здатність". Так, заміна драпки покрівлі може розглядатися як ремонт. Заміну драквової покрівлі металевим переkritтям чи добудову будівлі автор розглядає як поліпшення [20, с. 329]. Такої ж думки дотримуються і К. Мітчел та Р. Вейл.

Слід відзначити, що серед вищевказаних авторів немає єдиної думки щодо визначення об'єктів ремонту. При визначенні ремонту, як правило, за об'єкти приймаються: основні фонди (основні засоби), засоби праці, обладнання, транспортні засоби, будівлі і споруди тощо. Визначення ремонту має охоплювати повне коло об'єктів, щодо яких мають місце ремонтні роботи. Жодний із вищевказаних видів об'єктів ремонту повністю не задовольняє цю вимогу. Так, до основних засобів відноситься частина засобів праці залежно від вартості і терміну використання. Ремонту можуть також підлягати і засоби праці, що не відносяться до основних засобів, малоцінні необоротні матеріальні активи тощо, тому поняття об'єктів ремонту як основних засобів (основних фондів) є неповним. Тому це питання потребує подальшого дослідження з боку науковців багатьох галузей знань.

Питання обліку поліпшень основних засобів висвітлено у багатьох наукових працях. Зокрема, основні підходи до обліку витрат на ремонт та інші поліпшення, міжнародну практику

обліку таких витрат розглянуто у праці Я.Д. Крупка [12, с. 132-138]. Також теоретичні основи бухгалтерського обліку витрат, пов'язаних з обслуговуванням, удосконаленням, ремонтом об'єктів основних засобів за кордоном розкрито у посібнику С.В. Кочерги та К.А. Пилипенко [11, с. 93-94]. Незважаючи на плідні рішення в цих та інших працях, деякі питання залишають невирішеними та потребують подальшого дослідження.

Зокрема, відсутність у П(С)БО 7 "Основні засоби" [18] чіткого визначення поняття та складу капітальних інвестицій призводить до низки питань, які пов'язані з визначенням суті капітального ремонту та відображенням даних витрат на рахунках бухгалтерського обліку. П(С)БО 7 "Основні засоби" висвітлює лише загальний підхід обліку витрат на поліпшення основних засобів.

Ремонт має місце у всіх суспільно-економічних формаціях незалежно від дії закону вартості. Тому економічно правильно приймати за об'єкти ремонтів такі категорії, які мають місце при всіх способах виробництва. Засоби праці задовольняють зазначені вимоги, але вони не охоплюють всі об'єкти ремонту, тому що ремонту потребують і предмети невиробничого споживання.

З розвитком продуктивних сил суспільства відбувається розподіл праці, який нині складається з двох видів – у межах суспільства (виникнення різних галузей суспільного виробництва) та в межах підприємства (по цехах, робочих місцях). Цей процес охопив також і ремонтне виробництво, яке поступово відокремилось в окрему галузь суспільного виробництва.

Для відображення в бухгалтерському обліку достовірної інформації про ремонти основних засобів необхідним є з'ясування, яка саме операція відбулася з основними засобами, виникли в її суть. Адже якщо для податкового обліку одне з основних завдань – це відокремити технічне обслуговування від ремонту, то у фінансовому обліку – проблема полягає саме у визначенні того, чи призводять ремонтні роботи до збільшення майбутніх економічних вигод, які початково очікуються від використання об'єкта основних засобів [16, с. 202].

Спеціальних облікових визначень технічному обслуговуванню, ремонту й поліпшенню у фінансових і податкових нормативах немає, але вони досить часто зустрічаються в різноманітних положеннях про технічне обслуговування і ремонт транспортних засобів автомобільного транспорту на гірничодобувних і космічних підприємствах. Узагальнивши, отримуємо наступний поділ:

- технічне обслуговування можна визначити, як комплекс операцій з підтримання об'єкта в працездатному виді;
- ремонт – це комплекс операцій з відновлення справності основного засобу або його складових частин;
- до поліпшення відносять реконструкцію, модифікацію, модернізацію, технічне переозброєння, дообладнання та інші поліпшення.

Для того, щоб вірно ідентифікувати операцію іноді необхідно навіть звернутися за допомогою до технічних фахівців підприємства, таких як інженери, механіки, техніки. Також для правильного відображення в обліку операцій, пов'язаних з ремонтом основних засобів важливими є документи, які оформляють виконавці ремонтних робіт (підрядник), експлуатаційна та сервісна документація на об'єкти. Тобто всі документи, що містять ту чи іншу інформацію про суть операції, характер і направленість витрат [13, с. 76].

Варто також розглянути трактування ремонту, поліпшення та модернізації в практичних бухгалтерських журналах, які дають своє роз'яснення, спираючись на діючу законодавчу базу і погляди експертів. В табл. 1 наведені визначення спеціалістів журналу "Дебет-Кредит".

Таблиця 1. Тракткування основних визначень спеціалістами журналу "Дебет-Кредит"

Визначення	Підхід авторів до пояснення термінів
Модернізація обладнання	Вдосконалення конструкції, що забезпечує підвищення продуктивності об'єкта, який модернізується, сприяє розширенню його технологічних можливостей до рівня сучасних технічних і технологічних вимог, досягненню економії ресурсів, поліпшенню умов праці. Це порівняно незначні зміни в конструкції робочих механізмів, машин, установок та іншого обладнання, а також матеріалів та методів обробки
Реконструкція виробництва	Комплекс заходів щодо збільшення виробничих потужностей, підвищення продуктивності праці, технічного рівня виробництва з метою збільшення випуску продукції, зниження її собівартості з якнайменшими затратами матеріальних і грошових ресурсів на одиницю введеної потужності. Реконструкція у перекладі з грецької – докорінна перебудова
Ремонт основних засобів	Часткове відновлення окремих об'єктів для підтримання їх у робочому стані. Ремонт може бути поточний, середній і капітальний, а також плановий і аварійний

Таким чином, можна зробити висновок, що модернізація стосується обладнання (машин, устаткування), реконструкція – підприємства загалом або його виробничих підрозділів (цехів, дільниць), а ремонтний процес – кожного окремого об'єкта або його складової [6, с. 10-13].

Згідно з П(С)БО 7 “Основні засоби” поліпшення – це не ремонт, але водночас поліпшення – це не лише модернізація й реконструкція, а й “модифікація, добудова, дообладнання”. Добудова – це один з видів реконструкції, дообладнання – один з видів модернізації. Щодо “модифікації”, то вона жодним чином не стосується будь-яких “поліпшень” основних засобів, це статистичний термін, який, інакше кажучи, означає зміни, надання нових рис старим параметрам.

Особливістю здійснення ремонтних робіт є те, що їх організація розпочинається із планування і залежить від таких показників:

- методу ремонту;
- складу обладнання, що підлягає ремонту;

– режиму роботи підприємства (одно- і двозмінний, безперервний);

– технічного оснащення ремонтних служб – наявності підйомно-транспортних механізмів та засобів малої механізації;

– чисельного складу та кваліфікації слюсарів-ремонтників;

– наявності резерву запасних деталей та вузлів тощо [9, с. 38].

Порядок організації та ведення бухгалтерського обліку витрат на поліпшення основних засобів сприятиме правильному й раціональному застосуванню на підприємствах і організаціях нормативно-правових документів.

Даючи характеристики основним підходам до обліку витрат на ремонт та інші поліпшення, Я.Д. Крупка вказує на те, що за 15-20 років минулого століття декілька разів змінювалися принципові підходи до списання витрат на ремонт і поліпшення основних засобів (табл. 2).

Таблиця 2. Підхід Я.Д. Крупка до обліку витрат на ремонт в різні історичні відрізки часу [12, с. 132]

№ з/п	Період	Особливості обліку витрат на ремонт
1	до 1985 р.	витрати на капітальний ремонт підлягали капіталізації, таким чином вони збільшували вартість основних засобів
2	1985-1991 рр.	витрати на капітальний ремонт покривалися за рахунок амортизаційного фонду, який став джерелом для його проведення. Слід зауважити, що сума зносу основних засобів при цьому не зменшувалася
3	1991-1992 рр.	витрати на закінчений капітальний ремонт списувались за рахунок коштів ремонтного фонду
4	1993-1994 рр.	витрати на капітальний ремонт основних засобів списувались на витрати виробництва (витрати обігу)
5	з 1 січня 1995 року до 1 липня 1997 року	витрати по закінченому капітальному ремонту основних засобів відносились на збільшення первісної вартості основних засобів
6	з липня 1997 року до 1 липня 2004 року	витрати по закінченому капітальному ремонту основних засобів відносяться до витрат на поліпшення основних засобів, обліковуються і списуються в залежності від використання ліміту (5 % сукупної балансової вартості основних засобів на початок року) на валові витрати підприємства або на первісну (балансову) вартість основних засобів
7	Липень 2004 р. – 2011 р.	платники податку мають право протягом звітного періоду віднести до валових витрат будь-які витрати, пов'язані з поліпшенням основних фондів, що підлягають амортизації, у сумі, що не перевищує 10 відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних фондів станом на початок такого звітного періоду
8	Починаючи з 1 квітня 2011 р.	сума витрат, що пов'язана з ремонтом та поліпшенням об'єктів основних засобів, у розмірі, що не перевищує 10 відсотків сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів на початок звітного року, відноситься до витрат того звітного податкового періоду, в якому такі ремонт та поліпшення були здійснені

Судячи з наведених даних, можемо зробити висновок, що підходи до обліку витрат на ремонт основних засобів не були однозначними і постійно змінювалися внаслідок змін, які відбувалися у правовому та економічному середовищі. Таким чином, зазначені підходи до обліку витрат на ремонт мали значний вплив на формування облікової інформації про основні засоби підприємства, його витрати, а в кінцевому результаті і про прибуток підприємства звітного періоду.

Більш детально питання обліку витрат на ремонт основних засобів розкрито у Методичних рекомендаціях із бухгалтерського обліку основних засобів, згідно з якими витрати на капітальний ремонт можуть відображатися двоюко: по-перше, вони можуть відноситися до витрат відповідного періоду, по-друге, вважатися капітальними інвестиціями. Другий варіант використовується, якщо дані витрати можна ідентифікувати з окремою замортованою частиною основних засобів або, виходячи з ціни придбання об'єкта основних засобів, ці витрати необхідно буде провести в майбутньому для доведення об'єкта до стану, придатного для використання [15].

У додатку до Методичних рекомендацій із бухгалтерського обліку основних засобів також пропонується при відображенні витрат на ремонт використовувати рахунки операційних витрат [15, с. 34].

З цього приводу Г.О. Бєкрєнева зазначає, що поділ діяльності на основну та неосновну, а основної – на операційну та іншу є досить умовним. Не можна, наприклад, не вважати основною такою діяльністю, яка ведеться з метою систематичного і навіть періодичного оновлення й модернізації основних засобів. Ці процеси і пов'язані з ними витрати й доходи є невід'ємною частиною діяльності

підприємства, яка здійснюється заради досягнення ним цілей життєдіяльності. Більш того, підтримання основних засобів у робочому стані, без яких не може функціонувати підприємство, – це процес, який ніяк не можна вважати другорядним [4, с. 14].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження дозволяє нам зробити наступні висновки:

1. Ремонт – це комплекс операцій з відновлення справності основного засобу або його складових частин. До поліпшення відносять реконструкцію, модифікацію, модернізацію, технічне переозброєння, дообладнання та інші поліпшення.

2. Необхідним є скасування субрахунку 102 “Капітальні витрати на поліпшення земель” і включення його вартості в рахунок 101 “Земельні ділянки”. Це більш доцільно, оскільки капітальні витрати здійснюються у вигляді інвестицій і витрачання грошових чи оборотних коштів на це поліпшення, відповідно, виходячи з цього, їх можна включити у вартість того об'єкта, на покращення характеристик якого вони й були спрямовані, тобто землі. Ще одним доказом цієї позиції є те, що після завершення поліпшення земельної ділянки неможливо буде простежити матеріальність форми тих витрат, які були на це здійснені. Якщо ж деяким підприємствам буде доволі незручно користуватись запропонованим нововведенням, а також ця інформація буде необхідна управлінському персоналу для прийняття рішень, то можна здійснити аналітичний розріз власне рахунку 101 “Земельні ділянки”. В подальшому також буде розроблена модель синтетичних рахунків до рахунку 10 “Основні засоби” з урахуванням проведених досліджень.

Список використаної літератури:

1. Азизян К.С. Бухгалтерский словарь / К.С. Азизян – [2-е изд., доп.]. – М: Финансы и Статистика, 1996. – 208 с. 2. Антонов О.К. Українська радянська енциклопедія / О.К. Антонов, Т. 9. – К.: Головна редакція УРЕ, 1983. – 572 с. 3. Бандурка О.М. Фінансова діяльність підприємства [підручник] / О.М. Бандурка, М.Я. Коробов, П.І. Орлов, К.Л. Петрова. – К.: Либідь, 1998. – 312 с. 4. Бекренева Г.О. Операційна діяльність промислового підприємства – система управління / Г.О. Бекренева // Становлення та розвиток обліку, контролю і аналізу в Україні: тези доповідей міжнародної наукової конференції (Київ, 16-17 березня 2006 р.) – К.: КНЕУ, 2006. 5. Введенский Б.А. Большая советская энциклопедия / Б.А. Введенский. – [2-е изд.] – Т. 36 – М.: Раковник-“Ромен”, 1955. – 676 с. 6. Гранов Р. Реконструкція, модернізація та ремонт основних засобів / Р. Гранов // Дебет-Кредит. – 2004. – № 17-18. – С. 10-13. 7. Даль В. Толковый словарь живого великорусского языка / В. Даль. – Т. 4 Р-У. – М.: Русский язык, 1980. – 683 с. 8. Ефимов А.Н. Экономическая энциклопедия. Промышленность и строительство / А.Н. Ефимов. – Т. 2 – М.: Советская энциклопедия Н-СЕБ, 1964. – 963 с. 9. Кириченко В. Ремонт основних засобів: документальне оформлення / В. Кириченко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2004. – № 2. – С. 38-44. 10. Коменциер С.Е. Организация, планирование в управление деятельностью промышленных предприятий / С.Е. Коменциер. – М.: Высшая школа, 1976. – 535 с. 11. Кочерга С.В. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах [навчальний посібник] / С.В. Кочерга, К.А. Пилипенко. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 216 с. 12. Крупка Я.Д. Облік інвестицій: [монографія] / Я.Д. Крупка. – Тернопіль.: Економічна думка, 2001. – 302 с. 13. Кучірка М.В. Фінансовий та податковий облік витрат на ремонт основних засобів, джерела їх відшкодування та амортизація / М.В. Кучірка // Науковий вісник ужгородського університету. – 2010. – с. 75-80. - Режим доступу: http://www.nbuu.gov.ua/portal/natural/Nvuuv/Ekon/2010_29_2/statti/17.htm 14. Маркс К. Капітал / К. Маркс, Ф. Енгельс – [2-ге вид.] – Т. 24. – К.: Видавництво політичної літератури України, 1964. – 598 с. 15. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів від 30 вересня 2003 р. № 561 / [Електронний ресурс]: “Законодавство України” – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1023.1226.0> 16. Моссаковский В. Согласование основных положений бухгалтерского и налогового учета / В. Моссаковский, Т. Кононенко // Бухгалтерский учет и аудит. – 2002. – № 5. – 18 с. 17. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства / С.Ф. Покропивний. – В 2 т. – [Т. 1]. – К.: Хвиля-Прес Донецьк: МП “Пошук”, 2004. – 400 с. 18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92 / [Електронний ресурс]: “Законодавство України” – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1023.1226.0> 19. Южакова С.Н. Большая энциклопедия: Словарь общедоступных сведений по всем сферам знания Пуль по Саль / С.Н. Южакова. – СПб.: Библиографический институт (МЕИЕР) в Лейпциге и Вене, книгоиздательское общество “Просвещение”, 1904. – 794 с. 20. Davidson S. Financial accounting an introduction to concepts, methods, and USES / Davidson S., Mitchell C, Stickney C, Weil R. – Canada, 1979. – 698 с.

САМЧИК Максим Юрійович – здобувач Житомирського державного технологічного університету

ЯКОВЕЦЬ Ганна Юріївна – магістрант Житомирського державного технологічного університету